

บทคัดย่อ

บทนำ ในปัจจุบันคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยจึงเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจมากขึ้น การผ่าตัด Fontan เป็นการผ่าตัดแบบประคับประคองเพื่อแก้ไขภาวะพร่องออกซิเจนในกระแสเลือดในผู้ป่วยเด็กโรคหัวใจพิการแต่กำเนิดชนิดเขียวที่มีหัวใจห้องล่างห้องเดียว หลังการผ่าตัดอาจพบเกิดภาวะแทรกซ้อนที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตได้ จึงนำมาสู่การศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยเด็กโรคหัวใจพิการแต่กำเนิดชนิดเขียวที่มีหัวใจห้องล่างห้องเดียวหลังรับการผ่าตัด Fontan

วัตถุประสงค์ เพื่อทราบคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยเด็กโรคหัวใจพิการแต่กำเนิดชนิดเขียวที่มีหัวใจห้องล่างห้องเดียวอายุ 5 ถึง 16 ปี หลังรับการผ่าตัด Fontan ในโรงพยาบาลศิริราช

วิธีดำเนินการวิจัย เป็นการศึกษาแบบเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง ในผู้ป่วยเด็กโรคหัวใจพิการแต่กำเนิดชนิดเขียวที่มีหัวใจห้องล่างห้องเดียวอายุ 5 ถึง 16 ปีหลังผ่าตัด Fontan ในโรงพยาบาลศิริราช โดยใช้แบบประเมินคุณภาพชีวิต PedsQL.TM Version 4.0 Short Form (SF15) - Thai (Thailand) เก็บข้อมูลตั้งแต่ ตุลาคม พ.ศ. 2563 – ตุลาคม พ.ศ. 2564

ผลการวิจัย ผู้ป่วยที่เข้าร่วมการศึกษานี้มีทั้งหมด 30 ราย โดยมีความมัธยฐานของอายุที่ 11.5 ปี และค่ามัธยฐานของเวลาหลังการผ่าตัด Fontan 3.09 ปี คะแนนคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยกลุ่มนี้มีคะแนนเฉลี่ยด้าน Physical Functioning เท่ากับ 81.50 ± 31.25 คะแนน คะแนนด้าน Psychosocial Health มีคะแนนค่ามัธยฐาน 90 คะแนน โดยแบ่งตามแต่ละด้านพบว่า ด้าน Social Functioning, Emotional Functioning และ School Functioning มีความมัธยฐาน 91.67, 87.50 และ 83.33 คะแนนตามลำดับ และคะแนนรวมของ Physical Functioning และ Psychosocial Health มีความมัธยฐาน 86.67 โดยไม่พบปัจจัยใดที่มีผลต่อคะแนนคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญ

สรุป การศึกษานี้พบว่า การประเมินคะแนนคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยเด็กโรคหัวใจพิการแต่กำเนิดชนิดเขียวที่มีหัวใจห้องล่างห้องเดียวอายุ 5 ถึง 16 ปี หลังรับการผ่าตัด Fontan ในโรงพยาบาลศิริราช มีคะแนนเฉลี่ยด้าน Physical Functioning ต่ำกว่าด้าน Psychosocial Health และ Psychosocial Health ด้าน school functioning มีคะแนนต่ำสุด และไม่พบปัจจัยใดที่มีผลต่อคะแนนคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญ การติดตามการประเมินคะแนนคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยกลุ่มนี้ในระยะยาวจะมีประโยชน์ในการเข้าใจปัญหา และให้การรักษาหรือช่วยเหลือผู้ป่วยกลุ่มนี้

คำสำคัญ คุณภาพชีวิต, โรคหัวใจพิการแต่กำเนิดชนิดเขียวที่มีหัวใจห้องล่างห้องเดียว, ผ่าตัดฟอนแทน (Fontan)

Abstract

Introduction: In recent years, holistic health has gotten more attention and more concern about the quality of life of the patients. Fontan operation is a palliative surgery in patients with single ventricle physiology. After the operation patients may have complications that impact to their quality of life. This study aimed to determine health-related quality of life in children with single-ventricle cyanotic heart disease after Fontan operation

Objective: To determine the quality of life among children aged 5-16 years old with single-ventricle cyanotic heart disease after Fontan operation in Siriraj hospital

Methods: A Cross-sectional descriptive study of 30 single-ventricle cyanotic heart disease patients, aged 5-16 years, after Fontan operation in Siriraj hospital was performed during October 2020 - October 2021. The quality of life was measured by PedsQL.™ Version 4.0 Short Form (SF15) - Thai (Thailand)

Results: Thirty patients consented to participate. The median aged was 11.5 year and the median time post Fontan operation was 3.09 year. The Physical Functioning subscale had the lowest score with mean±SD (81.50±31.25). The Psychosocial Health subscale had a median of 90 and Social Functioning, Emotional Functioning and School Functioning subscale had the median of 91.67, 87.50 and 83.33 respectively. The total score of Physical Functioning and Psychosocial Health had a median of 86.67. In this study, there was no significant association between individual characteristics of the patients with their quality of life scores.

Conclusion: In this study, the quality of life score of the cohort had the physical functioning aspect lower than the psychological health aspect. School functioning score was the lowest part of Psychosocial Health. This study did not observe the individual characteristics of the patients that associated with their quality of life. The long term follow-up of the quality of live score in this group of patients should be undertake to designate the problems that can develop over the time.

Keywords: Quality of life, single-ventricle heart disease, Fontan operation